

žarek dobrote

8/XX
avgust
2022

glasilo slovenske karitas

Karitas

TEMA MESECA

3 ••• Seminar Karitas 2022

STISKE SODOBNE DRUŽBE

3 ••• Debelost pri otrocih

KARITAS MLADIH

5 ••• Koraki za vzpostavitev ali nadgradnjo Mlade Karitas
NA OBISKU

6 ••• Rečemo ji "teta Karla"

7 ••• Tekma s časom

8 ••• Zidati skupaj

CELJE

9 ••• Izlet na morje

KOPER

9 ••• Dobrodelni koncert v okviru akcije
»Dvigalo za Jožico

10 ••• Srečanje z bolnimi in ostarelimi v župniji Krkavče

10 ••• Urbani ekokrog

11 ••• Umetniki za Karitas v Rogaški Slatini

LJUBLJANA

12 ••• Komu pa mi sledimo

13 ••• Martino romanje

13 ••• Poletje v e-kamri

13 ••• Ko se srečajo Venezuelci, je živahno

MURSKA SOBOTA

15 ••• Kolo, ki je prineslo nasmeh na otroški obraz in v srce

15 ••• Skupaj na poti z roko v roki za naše otroke

LETOVANJA

17 ••• Koper: Soča 2022

17 ••• Koper: Družine v Sončni hiši

18 ••• Maribor: Bili smo kot ena družina

19 ••• Slovenska pomoč prinaša upanje
najrevnejšim v Afriko

SPOMINJAMO SE

22 ••• Nadškof Šuštar - vzornik in učitelj dobrodelnosti

23 ••• Nagradna križanka

• FOTO NASLOVNA in ZADNJA STRAN Zdenka Sfiligoj •

IZDAJA: **Karitas** Kristanova 1 • SI-1000 Ljubljana
• info@karitas.si • www.karitas.si • TELEFON: 00386 1 300 59 60 •
ODGOVARJA: Peter Tomažič, generalni tajnik Slovenske karitas •
UREDNIŠKI ODBOR: Darko Bračun, Polona Miklič, Marjana Plesničar
Jezeršek, Marjan Dvornik, Barbara Godler, Peter Perše, Karlo Smodiš,
Helena Zevnik Rozman • UREDNICA: Helena Zevnik Rozman •
LEKTORIRANJE: Alenka Mirkac • OBLIKOVANJE & GRAFIČNA
PRIPRAVA: Andrej Šauperl • ZALOŽILO: Ognjišče, d.o.o. • TISK:
Grafično podjetje SCHWARZ d.o.o., Ljubljana • Poština plačana pri pošti
• ISSN 1581-5528 • Vsebine v prispevkih izražajo mnenja avtorjev in ne
predstavljajo uradnega stališča Slovenske karitas. •

Izdajanje informativnega glasila Žarek dobrote
omogoča FIHO - Fundacija za financiranje invalidskih in
humanitarnih organizacij, sofinancer programov Karitas

VABILO

Karitas

Teden Karitas

21. – 27. november 2022

geslo: **SKUPAJ DELAJMO ZA DOBRO**

23. 11. : Romanje sodelavcev Karitas na Ponikvo
in dobrodelni koncert Klic dobrote

NAPOVEDNIK

19. 8. Romanje/srečanje sodelavcev in prostovoljcev
Karitas mariborske nadškofije,
Kope ob 13.30

»Tekma se nadaljuje. Stanje je mogoče spremeniti na mnogo načinov. Najprej z družinsko vzgojo, ki ravna spoštljivo v medčloveških odnosih, vzgaja k zmerni porabi in hvaležnosti za dobrine, k spoštljivosti do žive narave in okolja, uči odgovornosti in velikodušnosti do drugih. Vloga družbenih ustanov – šole, združenj in civilnih pobud – je nenadomestljiva, ker prenaša vrednote v družbeno življenje in odnose. Posebno nalogo imajo svetovne družbene in politične ustanove. Te se ne smejo odreči soočenju s stvarnostjo, ki zadeva vse človeštvo, temveč morajo nadaljevati dialog v korist vseh. Današnji človek potrebuje »ekološko spreobrnjenje«, ki temelji na spremembi miselnosti posameznika in skupnosti, družbenih, državnih in mednarodnih ustanov. Gre za neodložljive naloge, da svetu odpirajo prihodnost v spoštovanju vseh in vsega, božjega in človekovega.«

papež Frančišek, Hvaljen moj Gospod

tema meseca

SEMINAR KARITAS 2022

Helena Zevnik Rozman

Termin	Lokacija
30. 9. in 1. 10. 2022	Samostan Stična
30. 9. in 1. 10. 2022	Gnidovčev dom na Mirenskem Gradu
7. in 8. 10. 2022	Dom sv. Jožef Celje
7. in 8. 10. 2022	Zavod Marianum Veržej

Vsebine letošnjih seminarjev Karitas bodo potekale po geslom tedna Karitas: **Skupaj delajmo za dobro.** Razdeljene bodo v tri vsebinske sklope, ki bodo dajali odgovore za skupno geslo, ki smo ga umestili v čas sinode in je nadgradnja dosedanjih gesel: poslušati, sprejemati. Torej smo sedaj povabljeni k aktivnosti, delu za dobro.

V večernem delu seminarja bomo iskali odgovore na to, kaj nam državljanom, kristjanom, sodelavcem Karitas sporoča Družbeni nauk Cerkve za naše delo, na kaj odgovarja in kako se sooča z današnjimi izzivi moderne družbe, kaj je tisto dobro, čemur sledimo. In seveda, kako umestiti človekovo dostojanstvo, družbeno pravičnost, solidarnost, subsidiarnost in delo za skupno dobro v naše delo ter kaj je naša odgovornost.

Sobotno dopoldne bomo namenili iskanju poti za sodelovanje, za tisto 'skupaj' v našem geslu. Kako se lotiti skupnih projektov, kako povabiti ljudi k sodelovanju, koga lahko povabimo? S predstavljenimi dobrimi primeri iz praks po terenu bomo v delavnicah iskali praktične rešitve za sodelovanje z različnimi akterji – posamezniki in organizacijami v župniji, občini, širše, s katerimi lahko sledimo istemu cilju za skupno dobro vseh ljudi.

V drugi polovici sobotnega dopoldneva pa se bomo ustavili pri sodelavcih. V gradivu z vprašanji za sinodo je veliko poudarka tudi na sodelavcih, na ljudeh, ki delamo za dobro. Pa tudi sami ugotavljamo, da se počasi staramo, nove redne sodelavcev pa je težko dobiti. Predavatelji z izkušnjami dela s kadri in dobri voditelji nam bodo spregovorili o možnostih pridobivanja novih sodelavcev, motivaciji za delo, omogočanju, da se uresničujemo pri karitativnem delu, kako gojiti »vrednote organizacije«, pa o timskem delu, vlogah, ki jih imamo v Karitas. Seveda bo čas tudi za konkretna vprašanja, ki vas tarejo pri vašem delu.

Kljub temu da je trenutno situacija z epidemijo zelo sproščena, napovedi za jesen opozarjajo na možnost poslabšanja stanja. Vendar vseeno upamo, da bomo lahko vse seminarje organizirali kot dvodnevne seminarje z možnostjo namestitve. S povabilom ravnatelj

ŠK Koper, da organiziramo seminar na področju Primorske v Strunjanu, natančneje v pastoralnem domu Stella Maris, smo zamenjali lokacijo. Tako bo možnost tudi za oddih ob morju.

Seminar je za vse sodelavce Karitas brezplačen. Zaradi lažje organizacije in ker ne vemo, kako bo jeseni z epidemijo, je OBVEZNA PREDHODNA PRIJAVA najkasneje teden dni pred posameznim seminarjem. Veseli pa smo hitrih prijav, saj nam omogočajo pravočasno pripravo. Le z vnaprej znanim številom udeležencev bomo lahko zagotovili varno izvedbo seminarjev. Hvala za razumevanje.

Prijavite se na Slovenski karitas:

- po telefonu: 01 300 59 60 ali
- po elektronski pošti: info@karitas.si ali
- po pošti: Slovenska karitas, Kristanova 1, 1000 Ljubljana.

Podatki za prijavo: ime in priimek, naslov in kontakt, ustanova Karitas, iz katere prihajate, ter podatki o tem, ali boste prespali in katere obroke želite (večerja, zajtrk, kosilo).

stiske sodobne družbe

DEBELOST PRI OTROCIH

Helena Zevnik Rozman

Zgodba mame

»Vsakič ko se vaš otrok vrne z dvorišča in vam žalostno prizna, da ga je nekdo od vrstnikov poklical z zbadljivim vzdevkom, se najbrž počutite krive in odgovorne za nastalo težavo. Niste bili dovolj pozorni na otrokovo prehrano, niste bili pozorni na razvoj njegovega duševnega zdravja, niste bili dovolj dober zgled, enostavno ste bili preokupirani s svojim delom in opravki,« je svojo zgodbo začela mama in nadaljevala: »Moj sin je v času osnovne šole precej trpel zaradi težav z debelostjo. In kdor se je boril s podobno težavo, se še predobro zaveda, da gre po navadi za začaran krog, iz katerega je težko izstopiti. Težko je namreč razumeti, kaj je vzrok in kaj posledica težave ter kakšen bi moral biti vaš prvi korak k reševanju le-te. In ko rečem, da je moj sin trpel, mislim da je res precej pretrpel. Socialno je bil izključen iz družbe zaradi svoje debelosti. V igri ni dohiteval svojih sovrstnikov. Ko ste stari devet let, namreč celotno druženje temelji na igri in aktivnostih. Vse vrste iger so vključevale gibanje in motorične sposobnosti, ki so pri mojem sinu vzbujale nelagodje, in posledično se jih je izogibal. Če dalj časa zavračal igro in druženje, te vrstniki začnejo ignorirati, in kaj kmalu se zgodi, da te nihče več ne povabi k igri. Nato pride do faze, ko se sam izogibaš druženju, da bi se na ta način izognil tudi nepotrebnim zbadljivkam,

raven samospoštovanja posledično upada, predstava o telesu, v katerem se nahajaš, pa postaja vse slabša. Pri sinu sem opazila, da je v tistem obdobju uteho iskal v hrani in sam sebi posledično nehote še dodatno škodoval. Na tej točki se je začel pekel. Tako zanj kot zame.»

Živimo v debelilnem okolju

V publikaciji Prekomerna prehranjenost in debelost pri otrocih in mladostnikih so strokovnjaki NIJZ-ja zapisali: »Živimo v debelilnem okolju – to je v okolju, v katerem je človek izpostavljen številnim možnostim prevelikega energijskega vnosa in obenem premajhne porabe. To pomeni, da je ponudba hrane taka, da hitro vnesemo v telo veliko količino kalorij, obenem pa zaradi današnjega sedečega življenjskega sloga teh kalorij ne porabljamo. Evolucijska razlaga debelosti pravi, da je človeški organizem narejen za gibanje, ne pasivnost, in za uživanje energijsko redke, hranilno bogate hrane. Pod temi pogoji fiziološko delujemo dobro, saj je naš organizem rezultat milijone let trajajočega prilagajanja na okolje, za katerega sta bila do druge polovice 20. stoletja značilna predvsem pomanjkanje hrane in zahtevno fizično delo – in to je veljalo tudi za otroke. Pridobivanje telesne teže je zato v največji meri posledica normalne reakcije normalnih ljudi, vendar v nenormalnih razmerah.

Kaj to pomeni? Kot primer si lahko pogledamo senzorno specifično sitost, vezano na videz, okus in vonj hrane. Ko se človek nasiti z določeno vrsto hrane, želja po tej vrsti hrane izgine. Ko se pojavi nova vrsta hrane, apetit za to novo vrsto hrane ni popolnoma zmanjšan in človek lahko uživa hrano naprej, kar evolucijsko predstavlja prilagoditveno prednost. V današnjem »debelilnem okolju«, ki neprestano proizvaja nove vrste hrane, pa prav ta evolucijsko uspešna prilagoditev prispeva k prenajedanju in pojavu prekomerne telesne teže. Če so obroki pestri in je v obroku ponujenih več živil, je skupna količina zaužite hrane večja, kot če bi večkrat zaporedoma v obroku ponudili samo eno in isto vrsto hrane. Zato poudarjamo, da danes že pri dojenčku poteka izrazit boj za okus in ključno je, da z dojenjem (če le gre) in po 6. mesecu starosti s pripravo hrane iz osnovnih živil doma zagotovimo otroku spoznavanje z naravnimi okusi. Otrok ima na primer prirojeno nekoliko večje nagnjenje do sladkega in zavrača grenko, sicer pa je glede okusa kot »bel nepopisan list«. Okusi hrane, s katerimi se bo srečal v zgodnjem otroštvu, ga bodo privlačili tudi naprej v življenju in se jim bo težje odrekel. Zato skušajmo zagotoviti, da se bo v zgodnjem otroštvu srečeval predvsem s hrano, ki bo zmerno sladka, slana in mastna.« (1)

Epidemija prekomerne telesne teže in debelosti pri otrocih in mladostnikih

V Sloveniji smo še vedno priča epidemiji prekomerne telesne teže in debelosti pri otrocih in mladostnikih, ki pa se v nekaterih starostnih skupinah in z nekaterimi razlikami po spolu umirja. Trend se ustavlja in obrača predvsem pri otrocih in mladostnikih iz družin z višjim socialno-ekonomskim standardom, pri otrocih in mladostnikih iz nižjih socialnoekonomskih slojev pa še ne. Prav tako je bolj ugoden pri deklicah kot pri fantih (1).

Priča smo tudi precej velikim regijskim razlikam v deležu čezmerno prehranjenih otrok in mladostnikov. Posebno skrb zbujata zasavska in pomurska regija; v Zasavju delež čezmerno prehranjenih med fanti celo presega tretjino celotne populacije. Vzroki za takšno stanje so slabo raziskani, zelo verjetno so povezani z ekonomsko deprivilegiranostjo, izobrazbeno strukturo in tudi z okoljsko deprivilegiranostjo celotnega okolja (2).

Podatki s Fakultet za šport UL pa so pokazali, da se povečana telesna teža pri otrocih pokriva z manjšo gibalno učinkovitostjo otrok.

Otroci in mladostniki uživajo premalo zelenjave ter rib, predvsem pa prepogosto posegajo po energijsko bogatih in hranilno revnih živilih. Sladkarje vsak dan ali pogostejše uživa 25 %, sladkane pijače pa kar 37 % mladostnikov. Kljub velikemu deležu zaužitih sladkih pijač pa mladostniki popijejo premalo tekočine, od tega več kot polovico vnosa tekočin predstavljajo sladkane pijače, kar naše mladostnike uvršča v sam svetovni vrh (2).

Tveganje za zdravje

Debelost pri otroku je povezana z večjim tveganjem za različne bolezni skozi vse življenje, tudi za sladkorno bolezen, srčno-žilne bolezni in raka. Pri otrocih se pojavlja vse več metabolnih motenj, ki so se včasih pojavljale izključno pri odraslih.

Debelost je lahko vir mnogih psihosocialnih težav, s katerimi se otroci in mladostniki soočajo že v rani mladosti in ki jih potem spremljajo skozi vse življenje. Slabši šolski rezultati, nizka samopodoba, občutki manjvrednosti, sramu in krivde ter negotovost, plahost, osamljenost so lahko njihovi vsakodnevni spremljevalci. Vse to se pri otrocih in mladostnikih pogosto izraža v opaznih vedenjskih težavah. Razvijejo pa se lahko tudi depresija in motnje hranjenja, npr. prenajedanje, bulimija in anoreksija.

Debelost torej presega lepotno sestavino in je velika zdravstvena težava, predstavlja pa tudi veliko finančno breme. Danes otroci, jutri odrasli – če se raven debelosti ne bo zmanjšala, to ne bo le njihova osebna velika težava, temveč tudi veliko družbeno in gospodarsko breme zaradi vedno večje potrebe po

zdravstvenih storitvah in delovne nezmožnosti. Če se zavedamo razsežnosti težav, povezanih z debelostjo otrok, potem nam je jasno, da moramo nekaj storiti. Začnimo kar danes, ne odlašajmo na jutri! (3)

Viri:

1. Gabrijelčič Blenkuš M., Robnik, M.; *Prekomerna prehranjenost in debelost pri otrocih in mladostnikih v Sloveniji II.*, BIJZ, Ljubljana 2016, https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/debelost_pri_o-m_daljsa_spletna_julij2016_final.pdf
2. Resolucija o nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti 2015–2025, <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=RESO101>;
3. Okorn H.; *Debelost pri otroku*, <https://www.abczdravja.si/nosecnost-in-otroci/debelost-pri-otroku/>

karitas mladih

KORAKI ZA VZPOSTAVITEV ALI NADGRADNJO MLADE KARITAS

(6. del)

Luka Oven

Definirajte, kako bo videti Mlada Karitas v vaši organizaciji in zakaj jo želite vzpostaviti

V prejšnji številki smo spregovorili o točki 1. Vloga mladih v organizaciji in točki 2. Starostne skupine. V sklopu definiranja Mlade Karitas je na vrsti še točka 3. Struktura.

3. Struktura

Mlade Karitas po Evropi so organizirane različno:

- prek ločenih struktur, usmerjenih zgolj v sodelovanje z mladimi;
- s posebnimi, časovno omejenimi projekti, namenjenimi mladim;
- s shemami prostovoljstva, ki vključujejo mlade v že obstoječe projekte ali programe.

Pri odločanju o strukturi boste morali upoštevati vire, potrebne za zagotovitev njenega pravilnega delovanja. Morda boste morali pridobiti nova sredstva (na primer napisati predloge projektov, da pridobite dodatna sredstva), zagotoviti obstoječe vire ali rezer-

ve, ki so že na voljo v organizaciji, pripraviti zaposlene iz različnih enot na sodelovanje z mladimi prostovoljci in/ali ustvariti novo enoto.

POSTAVITE jasne rezultate, kazalnike in cilje

Zdaj veste, kaj želite z ustanovitvijo Mlade Karitas in kaj si želite. Pri naslednjem koraku je zato pravi trenutek, da natančno določite, kaj želite doseči ter kako boste merili napredek in uspeh. Opredelitev jasnih rezultatov s kazalniki in cilji v tej fazi načrtovanja bo olajšala spremljanje napredka in tudi opredelitev učenja o tem, kako se izboljšati za prihodnost. Spodaj boste našli osnovne definicije, ki vam lahko pomagajo ustvariti logični okvir projekta/programa, znotraj katerega se boste ukvarjali z vključevanjem mladih v vaši organizaciji.

Vpliv – primarni in sekundarni, dolgoročni učinki, ki jih povzroči projekt/program. Spodaj so opredeljeni rezultati in rezultati, ki bi morali biti usmerjeni v to, da vaši organizaciji omogočijo doseganje učinka, ki ga želi doseči. Na primer, učinek je mogoče definirati kot mlade, ki delujejo v lokalni skupnosti kot zagovorniki trajnostnih mestnih politik; ali mladi prostovoljci, ki delujejo kot voditelji pri zagotavljanju humanitarne pomoči.

Učinki – verjetni ali doseženi kratkoročni in srednjeročni učinki projekta/programa ali, z drugimi besedami, neposredni rezultati izvedenih dejavnosti. Na primer, udeleženci delavnice o migracijah bodo pridobili nova znanja o razlogih za mobilnost ljudi.

Rezultati – izdelki, investicijsko blago in storitve, ki izhajajo iz dejavnosti, ki se izvaja v okviru projekta/programa. To je lahko na primer zbirka orodij kot izdelek, ustvarjen v okviru projekta, kanal družbenih medijev, ki predstavlja angažiranost mladih v Karitas, ali poročilo o brezposelnosti mladih v regiji.

Kazalnik – kvantitativni in/ali kvalitativni dejavnik ali spremenljivka, ki zagotavlja preprosto in zanesljivo sredstvo za merjenje doseganja rezultatov projekta/programa. Lahko bi ga razumeli na primer kot število angažiranih mladih prostovoljcev, število kampanj, ki jih izvajajo mladi, ali število objav na družbenih omrežjih, ki predstavljajo mlade v akciji.

Cilji – ki jih nameravate doseči v okviru projekta/programa.

Ne pozabite na načelo »manj je več«, ko načrtujete rezultate, kazalnike in cilje. Vedno je bolje preseči zastavljene cilje kot pa opravičevati, zakaj jih niste mogli doseči.

MLADI se PREDSTAVIJO

Sem Lara in prihajam iz okolice Žalca. Trenutno obiskujem 3. letnik gimnazije in na letovanju družin sodelujem kot animatorka. Za animatorstvo na letovanju sem izvedela preko prostovoljske dejavnosti, ki jo čez leto opravljam na Škofijski karitas Celje. Rada sodelujem pri učni pomoči otrokom, ki potrebujejo tovrstno pomoč.

Prostovoljstvo: Sodelovala sem še pri prostovoljni učni pomoči za mlajše.

Hobiji: Rada igram kitaro, pojem in poslušam glasbo, poleg tega pa zelo rada čas preživljam v naravi

Najljubša hrana: Tortilje z zelenjavo.

Najljubši kraj za izlet v Sloveniji: Bohinj, ker je mirno, narava pa zelo lepa.

Najljubša pesem: Yellow (Coldplay).

Najljubši kotichek, kjer se sprostiš: Pot ob Savinji blizu doma.

Najljubša slovenska beseda: Pomlad.

DOGAJA se

V avgustu bo youngCaritas izvedla oratorij za ukrajinske otroke, ki živijo v Sloveniji in tabor za ukrajinske otroke, ki bodo na počitnice prišli iz Ukrajine. O možnostih sodelovanja in prijavah lahko več preberete na www.youngCaritas.si.

na obisku

REČEMO JI »TETA KARLA«

Blaž Jelen

Utrinek z obiska v ŽK Polzela

Rečemo ji »teta Karla«. Malokdo ve, kako se glasi njen priimek, če pa jo vprašaš, je zelo zgovorna. Zadnje čase sicer manj, saj jo že dajejo leta. Pa če jo povprašate, vam ne bo čisto jasno odgovorila, koliko je stara. Nekateri vedo povedati, da se že počasi bliža stotemu letu življenja. »Zakaj me še Bog ne vzame s tega sveta?« se včasih sprašuje.

»Ko sem prišla na Polzelo, sem bila v mladih letih večkrat lačna,« pravi in v potrditev te izjave se ji zblešči nekaj kot solza v očesu, vendar jo potlači in noče govoriti o težavah. »Kaj je nov'ga?« po navadi najprej po pozdravu postavi vprašanje, že kar tako, malo iz navade, malo je pa res radovedna. Še v tej starosti jo vse zanima in vsak teden željno pričakuje nedeljo, da ji Zdenka prinese tedenska Oznaniča, ko se od maše mimogrede oglasi še pri teti Karli. Rada je sama zase in ima rada mir. Ne more si več kuhati sama, zato ji hrano pripeljejo. Ni vselej zadovoljna z njo, saj nima pravega okusa, pravi. Tako je pač pri starih ljudeh. Sploh če je hrana več ali manj iz ene kuhinje, saj se tudi njihova želja po hrani in apetit počasi spreminjata.

Tudi noge jo začenjajo boleti, zato manj hodi ven. O! Včasih pa je bila, še nedavno, tako iskra in živahna, še s kolesom se je vozila pred nekaj leti! Če je kdo (na novo) umrl, je hotela čim prej vedeti, zato je skočila do cerkve kar z 'biciklnom'. Hoče imeti resnično informacijo, zato se pogovori, da izve resnico. Včasih so se je šolarji malo 'šajhali', ker jih je čakala pri poti v šolo ali iz šole, da je izvedela kaj zanimivega. Nekateri so ji tudi

radi ponagajali, ona pa huda! Ko je bila še bolj 'liftik', je okoli njihovega bloka vedno skrbela za brezhibno čistočo. Celo cigaretne čike je spravila v kanto, listje bližnjih dreves vsak dan pometala s ceste, z metlo pa je tudi prepodila kako mačko ali drugo nadlego. Orehe, ki so padali blizu vhoda v blok, je pobirala in metala nazaj pod drevo. Vsak dan se je jezila na oreh, in ko so ga končno podrli gasilci, se je nehala jeziti.

Ko sem bil še mlajši in sem obrezoval ligustrovo živo mejo okoli naše parcele, me je prišla večkrat pozdravit in ogovoriti. Nekaj stavkov, kakšna novica, ali pa le nepomembna prijazna beseda. Povabila me je, naj pridem. Presenečen sem se oglasil, sva kar dolgo klepetala in izmenjevala mnenja. Pa je predlagala, naj vzamem njeno darilo, jaslice, izdelane v enem kosu. Na močni zeleni plošči je oblikovana razgibana površina iz gipsa. V sredini hlevček v votlini, z jasicami, z Jezuškom, mamijo Marijo in njenim izvoljen-

cem Jožefom. Nekaj pastirčkov, nekaj ovčk. Pa sveti trije kralji, modri z Vzhoda. Eden od njih je pa malo nagajiv! Temne polti je (včasih so rekli črne). Čisto spredaj – stran od jasic je obrnjen in kleči – pred zalim dekletom! Plastične figurice kar oživijo, ko se bolj zavzameš za dogajanje v prizoru. Te jaslice je gotovo izdelal ljudski umetnik, ki je imel smisel za humor. Zapustil jih je prejšnji lastnik stanovanja njej, ki je zdaj tu doma, teta Karla pa jih podarja meni. Kaj mi je lahko v večje veselje! Pogledam bolj podrobno: Sredi kompozicije je močen nastavek kovinske cevi, da se lahko vtakne steblo božičnega drevesca. V ozadju je napejlana celo električna v pobarvano podolgovato žarnico, kakršne se uporabljajo namesto plamena sveč na električno preurejenih svečnikih v cerkvi.

»Kaj morem, stara sem,« pravi, »rada grem k maši, a zdaj zaradi korone ne grem v množico. Pa noge me ne nesejo več dobro. Po navadi grem ob sredah, ko ni veliko ljudi,« mi potoži, ko se vsake toliko časa ustavi na pločniku, da spet pride do sape. Tudi meni ustreza ta počasna pot, saj zaradi pešanja srca ne morem hiteti. Lepo se pomenkujeva in kar prehitro minevajo minutke. Pod roko sva se držala med hojo, pa se teta Karla kar naenkrat obrne in se iskrivo zagleda vame: »Kaj bi le rekla tvoja žena Zdenka, ko se takole sprehajaš z mano!?« »Oh, na vas že ne bo ljubosumna, sta si ja dobri,« se nasmejem brezskrbno. Kar naenkrat pa odtegne svojo roko in krene s ceste. »Kaj pa je?« se začudim, ona pa me pomiri: »Tule zadaj grem do svojega bloka, je najbolj varno zaradi manj prometa.« Takšna je torej naša teta Karla!

7

TEKMA S ČASOM

Peter Tomažič

V medijih lahko zasledimo mnogo zapisov o podnebnih spremembah kot enem izmed velikih problemov človeštva. Ker je ravno poletje z vse daljšimi vročinskimi valovi, neurji in sušami, smo še posebej pozorni na to. Poleg podnebnih sprememb življenje človeka na zemlji v vse večje neravnovesje potiska kemična onesnaženost, nenasitno uničevanje pragozdov, krčenje biotske raznolikosti, pomanjkanje pitne vode in drugih virov, izkoriščanje morja brez možnosti obnavljanja, vojni spopadi in še mnogo dejavnikov. Zdi se, kot da gre samo za velik kaos človeške vrste in da smo posamezniki, skupnosti in družbe nenasitno naravnani h kopičenju, zalogi in vse širši konzumaciji materialnih dobrin. Kaj je alternativa pretirani materialni naravnosti in kaj bi jo lahko uspešno nadomestilo? Določen odgovor zahodnemu svetu daje ravno epidemija covid, v kateri smo ugotovili, da smo kljub dostopnosti vsega materialnega in kopicam denarja z neba doživljali veliko tesnobo in stisko. Odgovor se verjetno skriva v treh velikih vrednotah: v razvejanih medosebnih odnosih, zagotovljeni dolgoročni varnosti in iskri radiovednosti; v možnostih ustvarjanja, odkrivanja, gibanja, srečevanja in raziskovanja.

Papež Frančišek današnje stanje imenuje kar tekma, verjetno s časom, saj mora človeštvo nemudoma nekaj ukreniti, predno bo do konca uničena narava in s tem tudi velik del možnosti za preživetje. Napotuje nas na »ekološko spreobrnjenje«, ki ga lahko dosežemo s »spremenjeno družinsko vzgojo, ki ravna

spoštljivo v medčloveških odnosih, vzgaja k zmerni porabi in hvaležnosti za dobrine, k spoštljivosti do žive narave in okolja, uči odgovornosti in velikodušnosti do drugih.« Spreobrnjenje temelji tudi na »spremembi miselnosti skupnosti, družbenih, državnih in mednarodnih ustanov. Gre za neodložljive naloge, da svetu odpirajo prihodnost v spoštovanju vseh in vsega, Božjega in človekovega.«

To je izjemno zahtevna naloga, saj si je težko predstavljati, da gre razvajeni zahodni človek korak nazaj v udobju in razpoložljivosti materialnega, na drugi strani pa je težko zaustaviti iluzijo revnih, da ne bi hrepeneli ne samo po osnovnih dobrinah, ampak tudi po našem bogatem svetu, ki v resnici ni srečen in izpolnjen, kot se na videz zdi v reklamnih objavah. Uspešno razvijati in ohranjati gospodarstvo, ki bo ostalo v mejah neuničevanja narave ali vsaj sposobnosti njenega obnavljanja in hkrati dosegalo vsaj svoj temeljni namen dolgoročne socialne ter ekonomske varnosti za vsakega človeka na tem svetu, je lahko bodoča vizija svetovnih voditeljev, mednarodnih ustanov, držav, občin in skupnosti. In pri uresničevanju te vizije je katoliška Cerkva nepogrešljiva s svojimi evangelijskimi vrednotami ljubezni do bližnjega in strukturo ter razvejanostjo po vsem svetu.

Etična načela in vrednote Karitas vsebujejo tudi skrb za okolje, in sicer tako, da se »sodelavci Karitas vključujemo v skupna prizadevanja za varovanje in ohranjanje okolja. Spoštujemo stvarstvo kot skupni dom vseh ljudi in se zavedamo, da je to dediščina prihodnjih rodov. Prizadevamo si za minimalno obremenjevanje stvarstva s porabo virov in energije, in kjer

je mogoče, uporabljamo lokalne vire, storitve in proizvode ter podpiramo lokalno gospodarstvo.« Naša naloga je spreminjanje družbene in osebne zavesti ter oblikovanje vesti v pravem odnosu do narave, okolja in dostojanstva ljudi na vsem svetu. Karitas ima veliko nalogo preprečevanja stisk in trpljenja ljudi. Kljub temu da so se tisočletja zdeli zemeljski in viri narave neizčrpni, smo sedaj priča stanju, ko s svojim ravnanjem na drugem koncu sveta povzročamo trpljenje in tudi neposredno smrt.

8

Na Slovenski karitas na okoljsko problematiko odgovarjamo tudi s konkretnimi programi pomoči, ki so namenjeni predvsem pomoči v Afriki. Zelo poznana je akcija Z delom do dostojnega življenja, kjer slovenski darovalci podpirajo zaposlitve revnih v zdravstvenih centrih, šolah, porodnišnicah ter pri drugih delih v misijonih. Že majhen znesek 1–2 EUR na dan nekemu

na drugem koncu sveta predstavlja znesek, s katerim lahko skromno preživi svojo družino. Ta program je dokaz, kako bi lahko z majhnim deležem od blaginje bogatejši na dostojen način poskrbeli za revne po svetu. Podoben program, Kupim kozo, se je razširil v zadnjih letih in predstavlja tudi ekološki vidik, saj so koze pomembne pri pridelavi gnoja za vrtnine, dostopnosti hrane v mleku in v Afriki niso obremenilne za okolje. Večji projekt Karitas in MZZ teče tudi v Ruandi in vključuje grajenje teras, oskrbo z vodo ter trajnostno naravnano kmetijstvo. Podobno tudi v južni Srbiji, kjer podpiramo delo žensk v obrteh na manjših kmetijah, ki z lokalno pridelavo in predelavo preživljajo svoje družine.

Spremembe na globalnem nivoju bodo sestavljene iz neštetihi malih sprememb v lokalnih okoljih, kjer je sodelovanje Karitas zelo pomembno in potrebno.

duhovnost

ZIDATI SKUPAJ

papež Frančišek

Vir: Vsi smo bratje, okrožnica papeža Frančiška o bratstvu in družbenem prijateljstvu, Založba Družina
Odlomek je iz šestega poglavja: Dialog in družbeno prijateljstvo.

Pristen družbeni dialog se opira na spoštovanje sogovornikovih pogledov, sprejemanje možnosti, da vsebujejo prepričanja ali zakonita pričakovanja. Že zaradi svoje osebnosti ima bližnji marsikaj ponuditi. Zaželeno je, da poglobi in razloži svoje stališče, da bi bila javna razprava še bolj zaokrožena. Drži: ko je človek ali skupina dosleden v tem, kar misli, ko trdno soglaša z vrednotami in prepričanju ter razvija misel, to tako ali drugače koristi vsej družbi. A to se zares zgodi le v primeru, ko se dogaja v dialogu in odprtosti do drugih. »V pravem duhu dialoga se namreč spodbuja sposobnost razumevanja smisla tega, kar drugi govori in dela, čeprav mi tega ne moremo sprejeti kot lastno prepričanje. Tako postane mogoče, da smo iskreni, da ne prikrivamo tega, kar verujemo in o čemer smo prepričani, ter se pri tem ne nehamo pogovarjati, iskati stične točke in predvsem ne nehamo skupaj delati.« Javna razprava – če je resnično odprta za vse in ne ponareja ali prikriva informacij – je trajna spodbuda, ki nam pomaga, da se primerneje bližamo resnici, ali vsaj, da jo bolje izrazimo. Preprečuje, da bi se različna področja v svojem gledanju na stvari in v svojih omejenih interesih prepustila ugodju ali samozadovoljstvu.

Mislimo na to, »da so razločki ustvarjalni, porajajo napetosti, v reševanju napetosti pa se skriva napredek človeštva«.

Danes vlada prepričanje, da poleg specializiranega znanstvenega razvoja po posameznih področjih potrebujemo tudi izmenjavo spoznanj med temi panogami, saj je stvarnost ena, vendar jo je treba opazovati iz raznih zornih kotov in se ji bližati z različnimi metodami dela. Ne gre pa spregledati nevarnosti, da bi znanstveni napredek obveljal za edino možno pot pri razumevanju pogleda na življenje, družbo in svet. Nasprotno, raziskovalec, ki uspešno napreduje v svoji analizi in je odprt za druga raziskovanja stvarnosti, ki jo raziskuje, se ob prispevkih drugih znanosti in drugega znanja celoviteje in polneje odpira raziskovanju resničnosti.

V tem globaliziranem svetu »nam mediji lahko pomagajo, da se čutimo bližje drugi drugim; da čutimo prenovljeno enotnost človeške družine, ki spodbuja solidarnost in odločno zavzemanje za dostojnejše življenje. (...) Pomagajo nam lahko zlasti danes, ko so omrežja človeške komunikacije dosegla nezaslišan razvoj. Zlasti splet, ki ponuja več možnosti za srečanje in solidarnost med vsemi. To pa je nekaj dobrega, je Božji dar.« Vendar je treba stalno preverjati, ali nas sodobne oblike komuniciranja učinkovito usmerjajo k plemenitemu srečevanju, iskrenemu iskanju polne resnice, služenju, v bližino najbolj zapostavljenih, k prizadevanju za povečanje skupne blaginje. Hkrati pa, kakor so zapisali avstralski škofje, »ne smemo dopustiti, da bi bil digitalni svet namenjen zlorabljanju naših slabosti in prebujanju najslabšega, kar je v ljudeh«.

celje**IZLET NA MORJE**

Sodelavci Škofijske karitas Celje

29. junija smo že kar tradicionalno na enodnevni izlet na slovensko obalo odpeljali socialno ogrožene družine in posameznike. V letošnjem letu so se nam pridružili še begunci iz Ukrajine. Tako se nas je z avtobusi odpeljalo kar 311 potnikov, vsi željni novih morskih dogodivščin.

Veseli in polni pričakovanj smo se zjutraj zbrali in se podali na pot. Naš prvi postanek je bilo počivališče Ravne, saj je bilo le to dovolj veliko za vse naše potnike. Tam sta nas že pričakala kombija, ki sta vozila naš zajtrk, kosilo in večerjo, da smo se okrepčali, spili prvo kavico in dobili prigrizke za na plažo. Kmalu smo nadaljevali pot do sončne Fiese in se najprej ohladili v prijetno toplem morju. Ob enih smo se ponovno zbrali za kosilo ter si napolnili želodce, se posladkali z lučkami in potem naprej preživljali prijetne ure na plaži.

Ob 18. uri smo se morali počasi odpraviti proti domu. Ponovno smo se zbrali pri kombiju, pojedli večerjo in se utrujeni ter polni prijetnih občutkov odpravili na pot domov.

koper**DOBRODELNI KONCERT V OKVIRU AKCIJE »DVIGALO ZA JOŽICO«**

Tatjana Rupnik

»Majhna dobra dela, storjena iz velike ljubezni, prinašajo veselje in mir.« (sv. Mati Terezija)

V nedeljo, 26. 6. 2022, je v baziliki Svetogorske Matere Božje na Sveti Gori potekal dobrodelni koncert ŠK Koper. Tokrat pomoč potrebuje naša dolgoletna sodelavka Jožica Ličen, ki jo je huda bolezen prikovala na invalidski voziček. V okviru akcije Dvigalo za Jožico so se zato zbrali glasbeniki z vseh vetrov, ki so skupaj pripravili zanimiv program z naborom različnih pesmi in skladb.

Dogodek smo začeli s sveto mašo, ki jo je daroval g. Bogdan Vidmar. Z nagovorom nas je pozdravila tudi Jožica Ličen, ki je zapisala: »Spoštovani prijatelji! Z vami vsemi sem v mislih, saj bi bilo preveč ljudi treba bremeniti, da bi me dvignili, nesli, pomagali, tudi zato vam pišem. Neskončno sem vsem hvaležna, ker vam ni vseeno za stisko sočloveka. Po 30 letih tudi mojega sodelovanja v Karitas me je doletela drugačna vloga. Spet ponavljam: veliko lepše je ljudi nagovarjati za dobro, deliti in pomagati kot biti odvisen od pomoči. Kakorkoli, Božja pota niso naša pota. Vsi skupaj smo

orodje na tej poti, tudi jaz, tudi vi, dragi dobrotniki. Moja boleča pot je sprožila val molitev in

nesebično pomoč zdravnikov in medicinskega osebja, da ne omenjam posebej mojih dragih domačih, prijateljev, znancev in sodelavcev Karitas. Srečna sem se po dolgem potovanju vrnila domov. Hvala vsem, ki ste opazili mojo potrebo in me prepričali, da resnično potrebujem pomoč. In stekla je akcija, ki tudi danes pri Svetogorski Mariji vabi. Od srca vam kličem: Bog plačaj stokrat, tisočkrat ... iz srca. Še vedno vaša hvalna Jožica.»

Na koncertu so sodelovali: Petra Stopar, Gianni Rijavec, p. Janez Ferlež, Komorni zbor Musica Viva Tolmin in Go.Trio (Clara Bensa – violina, Enriketa Cefa – viola, Alessandro Sluga – violončelo). Na voljo so bila tudi dela Umetnikov za Karitas. Med koncertom je bilo čutiti dobrotelost, povezanost, odprtost za pomoč sočloveku. Zato se v imenu Jožice in vseh sodelavcev Karitas iskreno zahvaljujem vsem, ki so sodelovali pri pripravi dobrodelnega koncerta. Posebna zahvala gre g. Bogdanu Knavsu, ki je prisluhnil našim željam. Še se dobro spomnimo skoraj, ko smo leto dni nazaj skupaj prav na Sveti Gori prosili Marijo, naj pomaga naši Jožici. In Sveti Duh, Mati Marija, Jožičina volja, zdravniki ter vsi, ki smo molili zanjo, so pomagali, da je sedaj še vedno z nami. Hvala g. Dorici Dakskobler iz Župnijske karitas Podbrdo, ki je zbrala vse nastopajoče, in vsem ostalim sodelavcem Karitas, ki so pomagali pri organizaciji.

Še posebna zahvala pa gre vsem darovalcem. Odprli ste svoje srce in roke ter darovali po svojih zmogljivostih. Z vsakim evrom, ki ste ga podarili v ta namen, smo bližje cilju. Iskrena hvala.

Božja pomoč in ljubezen je neskončna, to smo že večkrat doživeli, ta dan pa je bilo to še posebej občutiti.

SREČANJE Z BOLNIMI IN OSTARELIMI V ŽUPNIJI KRKAVČE

Mira Bažec in Sonja Cergol

V nedeljo, 26. junija, so sodelavci Župnijske karitas Krkavče pripravili srečanje za bolne in ostarele v župniji Krkavče, ki vključuje Krkavče, Koštabono, Puče, Padno, Novo vas, Sveti Peter in Dragonjo. Srečanje se je začelo z mašo v lepi baročni cerkvi sv. Mihaela. Bogoslužje je vodil domači župnik Janez Gregorc. Sodelavci Karitas so sodelovali s pozdravom, branjem beril in prošenj, pozdravom miru ter zahvalo. Srečanje se je zaključilo s prijetnim kramljanjem v senci na živi skali okoli cerkve ter pogostitvijo in manjšo darilno pozornostjo ob slovesu.

Pri pripravi srečanj za ostarele vodi karitativne sodelavce kitajski pregovor, ki pravi: »Če želiš biti srečen eno uro – zadremaj. Če želiš biti srečen en dan – pojdi loviti ribe. Če želiš biti srečen vse življenje – pomagaj sočloveku.« Tako nudena nesebična pomoč sočloveku bogati posameznika, družbo, nas pa dela boljše. Starejši in bolniki so nam zgled, da je življenje dragoceno. Najhujša bolezen je pomanjkanje ljubezni. Čuti se v današnji odtujenosti med generacijami. Organizirano srečanje je doprinos malo prijazne ljubezni, saj so se ostareli lahko po dveh letih spet srečali, si marsikaj povedali, obujali spomine in se nasmejali.

URBANI EKOKROG

Klementina Bajec

V materinskem domu Šempeter smo v okviru projekta Urbani EKOKROG Občine Šempeter - Vrtojba in partnerjev v mesecu juniju izvedli dve izobraževalni delavnici: **Sivka – gojenje in uporaba ter Sivka in zelišča v kulinariki**. Naložbo sofinancirata Evropska

unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Republika Slovenija.

Gost g. Boris Kante iz Grgarskih Raven nam je predstavil gojenje različnih vrst sivke in njeno prede-

lavo v eterična olja, hidrolate, macerate in kozmetične izdelke. Spoznali smo, da je sivke veliko vrst in da je prave sivke (*Lavandula angustifolia*), ki jo uporabljamo v kulinariki (za eterična olja, čaje, sirupe, sladice ...) in aromaterapiji, ker pomirja, zelo malo. Najpogostejši je lavandin, ki je hibrid prave sivke. Lavandin se največ uporablja za komercialne namene, je zelo razširjen po sivkinih nasadih in poljih, namesto pomirjujoče pa deluje celo stimulatивно.

Kako ločimo pravo sivko od lavandina? Prava sivka je nižja kot lavandin, ima vijoličaste cvetove in eno socvetje. Lavandin pa prepoznamo po tem, da je višji in bolj razvejan (ima tri socvetja) in je sivovijolične barve. Obe vrsti sta uporabni kot repelent proti mrčesu. Dobro je, da pri eteričnem olju preverimo, če ima ekološki certifikat, kajti cenejša komercialna eterična olja imajo sintetične dišave in ne delujejo, kot bi želeli.

Na delavnici nam je g. Boris pokazal postopek destilacije in prikazal ločevanje eteričnega olja od hidrolata, ki je stranski produkt. Vsak udeleženec si je pretočil svoj vzorec eteričnega olja, ki bo poleti blažilo nadležne pike komarjev.

Na drugi izobraževalni delavnici o zeliščih v kulinariki so se nam pridružili udeleženci iz Centra za dnevne aktivnosti starejših Šempeter. Spoznali smo, kako vsestransko so uporabna zelišča, ki jih imamo posajena na domačih vrtovih, balkonih ali v lončkih v kuhinji. Z vonjem smo prepoznavali različna eterična olja pelina, melise, lovora. G. Boris pa nam je pokazal, v katerih receptih se najpogosteje uporabljajo zelišča pri slanih in sladkih jedeh.

Med udeleženci izmenjave znanja in izkušenj o zdravilnih zeliščih ni zmanjkalo, zato se že veselimo oživitve in ureditve horikulturnega občinskega zemljišča, kjer bomo skupaj tudi kaj zasadili.

UMETNIKI ZA KARITAS V ROGAŠKI SLATINI

Na povabilo slikarke ge. Erne Ferjanič smo v mesecu juniju in juliju v Anini galeriji v Rogaški Slatini gostovali z razstavo Umetniki za Karitas. Skupaj s strokovnima sodelavcema kolonije, g. Igorjem Zimicem ter Lucijanom Bratušem, smo se odpravili na pot, razstavo postavili ter jo zvečer tudi odprli.

Program dogodka je povezovala ga. Katja Žolger, za čudovit glasbeni vložek pa je poskrbela violinistka Inga Ulokina, ki nas je z zvoki violine čisto navdušila. Nekaj besed o razstavi in njenih ustvarjalcih je povedal g. Lucijan Bratuš, projekt Umetniki za Karitas pa sem predstavila kar jaz. Razstavljena so bila dela udeležencev in darovalcev 27. likovne kolonije, ki so ustvarjali pod geslom Z očetovim srcem: *Erna Ferjanič, Lucijan Bratuš, Igor Zimic, Klavdij Tutta, Azad Karim, Silva Karim, Veljko Toman, Bogdan Soban, Milena Gregorčič, Nikolaj Mašukov, Jože Bartolj, Janez Štros, Mira Ličen, Polona Kunaver Ličen, Alina Asberga Nabergoj, Tadej Žugman, Andrej Kosič in Breda Sturm.*

Hvaležni smo Javnemu zavodu za turizem in kulturo ter ge. Sandri Mitrovič, ki so prodajno razstavo gostili, zdaj pa je razstava že na poti na Sveto goro nad Novo Gorico, kjer si boste od septembra dalje med razstavljenimi deli lahko izbrali tisto, ki bo polepšalo vaš dom, vaš delovni prostor ali pa bo postalo darilo za vaše bližnje.

Sredstva, ki jih boste darovali za izbrano delo, so namenjena materialni pomoči družinam v stiski ter psihosocialni pomoči družinam preko Centra Bogdana Žorža.

28. MEDNARODNA LIKOVNA KOLONIJA

Sinji Vrh, 16.–19. avgust 2022

Udeleženci kolonije:

Venko Cvetkov, Mensura Jahić, Mirta Diminić, Jasmina Roje, Alda Grudina, Miha Perčič, Žiga Okorn, Blaž Rosa, Matjaž Mauser, Metka Mauser, Andreja Sma in Ana Maraž.

Pridružili se bodo strokovni sodelavci ter vabljeni darovalci ob dnevu odprtih vrat.

V ČETRTEK, 18. 8. 2022, VABLJENI NA SREČANJE Z LIKOVNO KOLONIJO
UMETNIKI ZA KARITAS TER OB 18. URI
NA PREDSTAVITEV NASTALIH LIKOVNIH DEL IN KULTURNI PROGRAM.

Darovi za likovna dela bodo namenjeni pomoči socialno ogroženim družinam ter pomoči pri nakupu dvigala za »našo Jožico«.

Geslo kolonije in prodajnih razstav 2022/2023:
»Skupaj v istem čolnu«

dobro pečena. S harmoniko in pesmijo nas je razveseljeval Janez, dobre gospodinje pa so prinesle pecivo in sadje. Za naše telo in dušo je bilo tako zares dobro poskrbljeno.

Za dobro delo na Karitas so pomembni naši medsebojni odnosi. O tej temi je govoril br. Dominik. Ob njegovi pripovedi smo si spraševali vest. Jasne in mestoma trde so bile besede, ki so kazale pot, kako spremenimo sami sebe in delamo dobro.

Za izhodišče si je br. Dominik izbral odlomek iz Janezovega evangelija 21,15-19 in nam ob tem razložil pomen besede Karitas (brezpogojna ljubezen). V naši notranjosti pa tudi v odnosih se prepletajo in zrcalijo besede, ki predstavljajo nekakšne stopnje notranjosti človeka: 1. telo, 2. duša in razum ter 3. duh, ki predstavlja središče

in srce vsakega človeka.

Naši odnosi so neredko načeti zaradi naših slabosti, strasti, razvad. Cerkevni očetje tako imenujejo sedem bolezni duše oz. sedem glavnih grehov. Mati vseh grehov je človekov napuh, ki dostikrat naseljuje naše središče, naše srce, namesto božjega Duha. Kaj je namen slabega, ki se poraja v nas, v naših bližnjih? Da nas vleče stran od Boga, da skrbimo samo zase, da ne vidimo in ne čutimo drugega, da nam ni mar zanj, sebe in svoj ego pa postavljamo v središče.

Pri delu na Karitas je pomembno, da se vprašam, kakšen je namen, ki ga imam pri svojem delu: ali zares služim ljudem, ali pa je mogoče v ozadju mojega dela postavljanje sebe v ospredje ali celo postavljanje nad drugega.

Še zlasti je br. Dominik postavil v ospredje dve posebni »bolezni«, ki se pojavljata tudi na Karitas: 1. opravljanje (govorim o napakah bližnjega, ki ni prisoten, tretji osebi)

ljubljana

KOMU PA MI SLEDIMO?

Marička Globokar

Srečanje sodelavcev Karitas Štepanja vas v Dolenčevem mlinu junija 2022

Na Karitas v Štepanji vasi se prostovoljci srečujejo pri delu vsak teden: prva skupina v torek, ko pridejo k nam brezdomci, in druga skupina v sredo, ko poskrbimo za starejše ter socialno ogrožene družine in posameznike.

Spoznali smo, da je za nas prostovoljce zelo dobro, da se srečamo tudi izven obveznih dni, se pogovorimo med seboj, se družimo. Po dveh nenavadnih epidemičnih letih smo se zmenili, da se spet dobimo na pikniku pri prijaznih domačinih v Dolenčevem mlinu. Tam meljejo žita za domače potrebe, kaj malega tudi prodajo, ga. Olga včasih vodi delavnico peke kruha, g. Jože pa je odprl vrata prostora, kjer smo lahko pogledali, kako nastaja čudovit mozaik.

Duhovni del našega srečanja je pripravil br. Dominik. Za nabavo hrane in pijače sta skrbela Iva in Franci, ki se je potrudil, da je bilo meso in druga hrana

in 2. obrekovanje (govorim o napakah bližnjega, ki ni prisoten, tretji osebi in si o njej še kaj izmislim zraven). Ti bolezni deformirata našo skupnost.

Za protiutež boleznim duše smo slišali o vrlinah in krepostih, ki jih moramo gojiti. V odnosih na Karitas je pomembno predvsem odpuščati. Slišali smo, da je odpuščanje naša odločitev, ki koristi predvsem nam, pa tudi celotni skupnosti.

V naših mislih se lahko rojevajo slabe (zle) misli, zato postavimo tja » vratarja«, ki bo preprečil vdor slabega. Hudemu duhu ne smemo pustiti do besede. Za našo obrambo uporabimo »meč Besede«, ki bo presekala izhod nespoštljivih besed iz naših ust. Poiščimo si stavek ali kratko misel iz Božje besede, ki jo ves čas ponavljamo v svojih mislih. Božja Beseda je namreč polna Svetega Duha, zato se bodo naše srce, naša čustva in naše misli počasi začeli spreminjati na bolje.

Br. Dominik je spregovoril tudi skozi misel o sv. Frančišku, ki je bil navaden človek z veliko preprostosti. V sanjah mu je Bog govoril o Gospodarju in služabniku (posvetni slavi). Vprašajmo se: komu pa mi sledimo?

MARTINO ROMANJE

sodelavci ŽK Križe

Po treh letih smo 28. maja ponovno skupaj poro- mali starejši, invalidi, bolniki in prostovoljci Župnijske karitas Križe. Enodnevno Martino romanje pripravimo v Marijinem mesecu majniku, da se zahvalimo za pre- jete milosti in prosimo blagoslova, pa tudi da si vz- memo čas za prijetno druženje s prijatelji. Tokrat je bil osrednji cilj našega romanja bazilika Obiskanja Device Marije v Petrovčah, glavno romarsko središče celjske škofije.

V tej lepi baročni cerkvi smo imeli sveto mašo, p. Vanči Arzenšek OP, ki upravlja cerkev in župnijo, pa nam je s svojim sodelavcem predstavil zgodovino cerkve in kraja. Nato smo se odpeljali do Celja in obi- skali Dom sv. Jožefa na hribu nad mestom, kjer smo spoznali tamkaj- šnje dejavnosti. Nazadnje smo na poti proti domu obiskali še župnij- sko cerkev v Brdu pri Lukovici.

V nedeljo, 12. junija, pa smo pri- pravili prav tako tradicionalno sre- čanje starejših,

bolnikov in invalidov. Med redno sveto mašo v župnij- ski cerkvi Povišanja svetega Križa je župnik Ivo Kožuh kar 46 župljanom podelil zakrament bolniškega mazi- ljenja, skupaj pa smo se nato zadržali še v prijaznem klepetu ob dobro obloženih mizah.

POLETJE V EKAMRI

Tina Petkovšek

Vsak dan lahko opazujemo, kako se svet vedno bolj premika v digitalno smer in kako pomembna po- staja digitalna pismenost. Z namenom, da bi posame- znikom pomagali na poti usvajanja digitalnega znanja, smo letos na Škofijski kari- tas Ljubljana odprli eKamro, ki ima vedno več obisko- valcev in tudi čez poletje ne bo počivala. eKamra je prostor na Poljanski cesti 2, ki je opremljen z računalni- ki in računalniško opremo, zato s seboj ne potrebujete ničesar, le voljo do učenja. V eKamro ste lepo vabljeni vsi, ki si želite okrepiti svoje digitalne spretnosti in se spoprijateljiti z računalnikom ali pametnim telefonom. Svoj termin lahko rezervirate po elektronski pošti (tina.petkovsek@lj.karitas.si) ali telefonu (01 431 22 14). Veselimo se vašega obiska.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

Projekt sofinancira Ministrstvo za
javno upravo iz Sklada za NVO.

KO SE SREČAJO VENEZUELCI, JE ŽIVAHNO

Alenka Petek

Škofijska karitas Ljubljana je v župnišču v Podu- tiku 15. 7. pripravila srečanje venezuelskih repatriira- nih družin. Na srečanje smo povabili družine, ki so že zaključile s procesom repatriacije in so nastanjene v različnih krajih po Sloveniji, pa tudi tiste, ki še imajo status repatriiranih oseb. Srečanje se je začelo s sv. mašo, ki jo je daroval predsednik ŠKL Marko Čizman. Pri maši so aktivno sodelovale tudi venezuelske druž- ine. Zapeli so dve pesmi v španskem jeziku. Za prevod med sv. mašo je poskrbel g. Andrej Fink.

Marko Čizman je pri pridigi poudaril, da moramo postati sol in luč. S tem ko smo sol zemlje, širimo navdušenje nad življenjem in polepšamo življenje ti- stim, s katerimi živimo ali se dnevno srečujemo. Tako

naše življenje dobi smisel. Čeprav se soočamo z različnimi težavami, stiskami, bodimo odpri, prijazni in postanimo drugim luč, ki nam kaže pot in daje smer.

Repatriiranci so priseljenci iz Venezuele in potomci slovenskih prednikov, ki so v Slovenijo začeli prihajati konec leta 2019. Ob prihodu v Slovenijo so njihove družine dobile status repatriirane osebe. Ta status traja 15 mesecev.

Status predvideva pravico do zdravstvenega zavarovanja, pouka slovenščine in osnovne oskrbe (prejemajo finančno podporo). Imajo tudi pravico do dela. Od njih se pričakuje, da si v času, ko jim velja status repatriirane osebe, uredijo vse potrebno za bivanje v Sloveniji po njegovem izteku. Tisti, ki še nimajo slovenskega državljanstva, zaprosijo zanj, njihovi zakonci pa si urejajo dovoljenje za bivanje. Tu jim pomaga Karitas. Zanje iščemo primerne, cenovno ugodne namestitve oz. stanovanja. Pomagamo jim pri urejanju prijav na UE, pridobitvi pomoči na CSD, vpisu otrok v šolo. Za začetku smo njihov vezni člen z Zavodom za zaposlovanje, Centri za socialno delo, šolami, vrtci, zdravstvenimi domovi. Zelo smo veseli, ko si uredijo državljanstvo, ko so otroci zadovoljni in uspešni v šoli. Z njimi se veselimo pridobitve državljanstev, zaposlitev, krstov, prvih obhajil. Z njimi smo, ko praznujejo, in tudi takrat, ko nastopijo težave, saj jim jih pomagamo razreševati.

V Venezueli so bile in so še danes težke razmere za življenje. Tam je huda hiperinflacija. Plače in pokojnine so tako nizke, da z njimi niso mogli preživeti. Dnevno imajo redukcije elektrike, zmanjkuje goriva, vode, ni interneta.

Z življenjem v Sloveniji so zadovoljni. Pravijo, da so bili lepo sprejeti. Imeli so velike težave z učenjem slovenskega jezika. Menijo, da je težek, zapleten, sploh za tiste, ki ga prej niso govorili. Zavedajo se, da je jezik pomemben dejavnik integracije, zato vsi obiskujejo tečaj in se pridno učijo slovensko. Jezik je tudi pogoj za zaposlitev. Nekaterim jo je že uspelo najti, drugi so na dobri poti, da jo dobijo. Otroci so se vključili v slovenske šole in vrtce. Nekateri so se vpisali tudi na fakultete.

Življenje v Sloveniji ni enostavno. Večkrat je težko. Evropski način življenja je drugačen od njihovega. V Sloveniji so spoznali tudi mraz in sneg. Navaditi so se morali na topla oblačila, ki jih v Venezueli niso poznali, na ogrevanje pozimi. Nekateri

med njimi so imeli in še imajo sorodnike v Sloveniji. Z njimi so ohranili stike, si z njimi dopisovali in jih obiskovali. Nekateri pa so v Sloveniji prvič.

Ni lahko za seboj pustiti družine, prijateljev, navad in vsega, kar jim je uspelo zgraditi v Venezueli. Ponovno so morali začeti od začetka, kot so pred desetletji njihovi dedje v Venezueli. Čaka jih enaka pot, le nekaj desetletij kasneje. Morali so se prilagoditi novemu podnebjju, kulturi, hrani, navadam, običajem, jeziku in še koroni.

V Sloveniji nameravajo ostati, zato si urejajo vse potrebno za življenje pri nas. Naši birokratski postopki pa so izredno počasni. To je tudi eden od dejavnikov, ki vplivajo na možnost, kako kvalitetno bodo po repatriaciji živeli. Nekateri obdobje vključevanja v slovensko družbo ocenjujejo kot uspešno, drugi priznavajo, da je bilo obdobje privajanja na novo okolje zanje kar velik izziv. Z iztekom statusa repatriirane osebe se bodo spremenile tudi njihove pravice.

Na pikniku smo postregli slovensko in venezuelsko hrano ter sladice. Venezuela je dežela koruze, zato je osnova njihove hrane v veliki meri koruzna moka. Poskusili smo cachapas, ki je avtohtonega porekla, iz osrednje regije Venezuele, kjer gojijo koruzo. To-liko smo slišali o arepi, da smo jo težko pričakovali. In bila je slastna. Manjkal ni niti tequeños, priljubljen prigrizek, ki ga postrežejo ob številnih priložnostih, še posebej na zabavah. Povedali so nam, da če na zabavi ne strežejo tequeños, potem to ni venezuelska zabava.

Druženje je bilo prijetno. Otroci so uživali v športnih igrah in veslanju po jezeru. Odrasli so bili veseli, da so se lahko srečali v živo in pogovarjali, obujali spomine ter izmenjavali izkušnje življenja v Sloveniji. Ko se srečajo, je zelo živahno. So mojstri obvladovanja prostora. Na njihovih zabavah še Slovenci postanemo bolj sproščeni.

murska sobota

KOLO, KI JE PRINESLO NASMEH NA OTROŠKI OBRAZ IN V SRCE

Olga Hajduk in Petra Smodiš

Prav gotovo je vsak izmed nas že bil deležen dobrote in pozornosti bližnjih – domačih, prijateljev, sosedov ali pa čisto neznanih dobrih ljudi. Spomin na to v naših srcih prebudi hvaležnost. Ta hvaležnost pa nas spodbudi, da bi tudi sami drugim naredili nekaj dobrega.

Člani Župnijske karitas Bakovci smo skupaj z ostalimi župljani že večkrat sodelovali v različnih projektih in pomagali župljanom v stiskah in nesrečah. Zelo smo se razveselili, ko smo letos s strani Škofijske karitas Murska Sobota dobili spodbudo, da lahko komu iz naše vasi podarimo otroško kolo. Kljub temu da v glavnem otroci ne živijo v pomanjkanju osnovnih materialnih dobrin, novo kolo za marsikaterega otroka predstavlja nekaj posebnega. Zato smo člani ŽK takoj začeli razmišljati, komu ga podariti oziroma koga z njim razveseliti in osrečiti. Na našem rednem mesečnem srečanju smo predlagali in izbrali deklico, ki nima svojega kolesa. Povezali smo se z njenim dedkom, da smo pridobili vse potrebne informacije in se z njim dogovorili tudi o izročitvi darila. Na dan, ko je bilo kolo dostavljeno v župnišče, smo kontaktirali dedka, ki je z vnukinjo prišel po dar. Seveda je bila vnukinja nepričakovane darila zelo vesela. Lepo je bilo videti njen nasmejan obraz in oči, ki so zažarele ob pogledu na novo kolo, ki je čakalo nanjo.

To veselje in ta nasmeš sta največje plačilo za sleherno dobro delo, ki ga iz pozornosti in ljubezni do bližnjega storimo drugemu. Obenem sta tudi začetek hvaležnosti, ki sproži verigo in rodi dobra dela za druge.

SKUPAJ NA POTI Z ROKO V ROKI ZA NAŠE OTROKE

V teh dneh so po Sloveniji potekali mnogi oratoriji, pri katerih so marsikje sodelovale tudi župnijske Karitas. Ponekod kot dobrotniki pri izvedbi programa, drugje so kot gostje in otrokom in mladim predstavili karitativno delo. Oglasili so se iz župnij Črenšovci in Sveti Jurij ob Ščavnici in opisali potek svojih programov.

Oratorij v Črenšovcih

Od 27. 6. do 3. 7. 2022 smo v župniji Črenšovci organizirali oratorij. Preko občestva in skupnosti lahko veliko zgradimo, in tako smo stopili skupaj župnija, Župnijska karitas Črenšovci, starši s svojimi prispevki in dobrotami ter posamezniki z donatorstvi in s pridnimi rokami ter smo omogočili oratorij ZA BOŽJO SLAVO 2022 v Črenšovcih. Oratorij je sprejel vse otroke, ne glede na njihov status. Veseli smo, da smo tako lahko čim več otrokom omogočili lepe, duhovno doživete počitnice. V dogajanje je bilo vključenih 123 otrok skupaj z animatorji in 40 odraslih ljudi, ki so priskočili na pomoč pri vsakodnevnih opravilih, kuhanju, pomivanju, čiščenju, pripravljanju miz, vodenju delavnic. Med drugim so sodelovali medicinska sestra, vojaki, policisti s policijskim psom in članica župnijske Karitas, ki je predstavila delovanje Karitas. Kaj je Karitas, kaj dela, komu pomaga? Kako lahko tudi mladi in otroci služijo drugim ljudem na čisto preprost način? Poudarila je, da zato ne potrebujemo posebne obleke, uniforme, ampak veliko srce, ki ljubi, se razdaja in služi svojemu bližnjemu.

Za duhovni del je poskrbel domači gospod župnik Zoran Car, ki je hkrati vodil tudi delavnico ogleda župnijske Kleklove knjižnice ter romanje v Ljutomer v cerkev Janeza Krstnika. Popoldne pa smo se za tri ure podali v kopališče v Bio terme, kjer so otroci uživali v vodi.

Potekale so tudi delavnice, v katerih so otroci izdelovali različne izdelke. Izvajali so veliko igro, vse to pa je povezovalo in gradilo trdne prijateljske vezi z Jezusom in med s seboj. S tem smo omogočili otrokom malo drugačne počitnice in v času počitnic bili staršem pomoč pri varstvu otrok. Po končani slovesni sveti maši smo v nedeljo pripravili Ritem Duha za Božjo slavo, kjer so mladi zapeli pet pesmi in izrekli zahvalo Jezusu za vse ljudi in doživetja. Ob koncu oratorija smo se zahvalili dobrotnikom, ki so prispevali in podprli Oratorij 2022. Posebna zahvala gre tudi župnijski Karitas in drugim dobrotnikom in donatorjem, ki so nam omogočili, da smo lahko pričarali smeh in veselje na župnijskem dvorišču.

Nataša Horvat

Oratorij pri Svetem Juriju ob Ščavnici

V župniji Sveti Jurij ob Ščavnici je po dveh letih premora zaradi epidemije koronavirusa spet potekal tokrat že 16. oratorij. Oratorij je potekal od 11. do 15. julija. Udeležila sta se ga 102 otroka. Za udeležence je pod vodstvom g. župnika Boštjana Ošlaja, ge. katehistinje Mirjane Ljuboje Olaj in Ane Vok skrbelo 30 animatorjev. Geslo letošnjega oratorija je bilo »Za Božjo slavo«. Skozi vseh pet dni programa so spoznavali sv. Ignacija Lojolskega, viteza, ki je doživel spreobrnjenje in je postal duhovnik ter je ustanovitelj jezuitov.

Oratorijski dan se je začel z zbiranjem otrok, vpisom v delavnice, dvigom zastave in himno. Sledil je ogled igre, ki jo vsako leto skrbno pripravijo in zaigrajo animatorji. Potem so potekale kateheze in različne delavnice, kjer so pletli podstavke, izdelovali stojala za pisala, mozaike, okvirje, kazalke za knjige, družabne igre, zapestnice in hama perlice.

Da smo imeli dovolj energije za cel dan, so za nas pripravljale kosila kuharice iz naših vasi. Po dobrem kosilu smo si popoldneve krajšali z različnimi aktivnostmi. Na igrišču smo imeli suhe igre, kjer so otroci skakali z vrečami, kotalili žoge, metali podkev, streljali z lokom. V sredo popoldan smo imeli goste, prišli so se nam predstaviti pritrkovalci, ki so nam pokazali,

kako pritrkovati, nato smo lahko to poskusili tudi sami. Zadnji dan smo na igrišču imeli vodne igre, kjer so nas obiskali gasilci in poskrbeli za osvežitev. Dva dneva smo namenili izletom. En dan smo se peš odpravili na Staro Goro, kjer so otroci na poti opravljali različne naloge in iskali skriti zaklad. En dan pa smo oratorijci preživeli na letnem kopališču v Ljutomeru. Noben dan pa ni manjkalo petja in bansov.

Kot vsako leto smo oratorij zaključili z zaključno prireditvijo v kulturnem domu, kjer so otroci pokazali, kaj so vse počeli in se naučili. Sklep oratorija je bil v nedeljo pri slovesni maši, pri kateri so oratorijci sodelovali z branjem in petjem.

Ana Vok

LJUBLJANA SOČA 2022

Mateja Curk

Poletni tabor programa Popoldan na Cesti

Tudi letos smo izvedli dve letovanji otrok iz programa PNC v Soči pri Bovcu. Prvi termin je potekal od 25. junija do 2. julija, udeležilo se ga je 25 otrok v spremstvu treh glavnih animatorjev in šestih animatorjev pomočnikov ter dveh strokovnih delavk programa. V drugem terminu, ki je potekal od 9. do 16. julija, je prav tako bilo vključenih 25 otrok v spremstvu štirih glavnih animatorjev ter šestih animatorjev pomočnikov. Geslo letošnjega letovanja je bilo »Skupaj v istem čolnu«.

Otrokom smo pripravili pester program in povabili zanimive goste. Vsako jutro smo zapeli našo himno, malo potelovadili in po zajtrku vsak dan spremljali zgodbo o prijateljstvu, ki so jo igrali animatorji. Ustvarjali smo iz različnih materialov, in tako so nastali čolni iz kartona, ptičja krmilnica iz lesa, obeski iz slanega testa, gosenica iz nogavice, splav iz ščipalk, sivkin okrasek, obesek za ključke iz moos gume, vaza iz mavca, zapestnice in okrasna slika iz lesa.

Obiskali so nas in nam podali zanimive vsebine pripadniki Slovenske vojske, Družinsko gledališče Kolenc, Gorska reševalna služba, Zdravstveni dom Tolmin, ga. Urška iz Vile Lavanda

ter dr. Nataša Nabergoj Jermol. Izvedeli smo marsikaj novega, predvsem pa to, da je najboljšo orožje lepa beseda, saj s pogovorom lahko rešimo vse.

Otroci so se zabavali tudi pri igrah brez meja, med dvema ognjema, svoje moči so pomerili v kvizu in

pokazali talente na tekmovanju Soča ima talent. Imeli smo tudi filmski večer, tombolo, pohod ob reki Soči, zadnji večer pa še piknik. Vsak dan smo vsak svojemu skriteму prijatelju pisali lepa sporočila, ki sta jih naša »poštarja« vsak večer razdelila. Vsi smo nestrpno pričakovali zadnji dan, ko se je skriti prijatelj razkril in smo videli, kdo nam je pisal. Bila sta res zanimiva in pestra tedna in upamo, da so otroci, poleg izdelkov in priznanj, domov odnesli tudi lepe spomine.

Hvala vsem, ki ste pripomogli k temu, da smo uspešno izpeljali obe letovanji.

17

DRUŽINE V SOČNI HIŠI

zbrala: Franica Grmek

Zavedli smo se, da smo vsi na istem čolnu, vsi krhki in izgubljeni, obenem pa pomembni in potrebni, vsi poklicani, da skupaj veslamo, vsi potrebni vzajemne tolažbe. Na tem čolnu ... smo vsi. (papež Frančišek)

Šest družin s Primorske se nas je udeležilo letovanja v Portorožu od enajstega do šestnajstega julija. Izbrali smo res »ta pravi« termin, saj nas je vse dni pozdravljala prijeten sonček, jasno nebo in lahen vetrič nas je spremljal med vsemi našimi dejavnostmi. Teh je bilo v izobilju: vsak dan sta naši mladi prostovoljki, animatorki Sofija in Maruša, otroke povabili k ustvarjanju. Tako je nastalo veliko lepih, poletno pisanih izdelkov, ki nam bodo lepšali vsakdan in nam ohranili spomin na prelepo poletno druženje.

Sredi tedna nam je voditeljica letovanja, ga. Franiča, organizirala pravo morsk pustolovščino: z gusarsko ladjo smo se peljali od Portoroža do Izole. Naša prelepa obala je z morja videti še bolj čudovito in nekako večja ter bolj veličastna. V Izoli smo bili prav vsi deležni slastnega sladoleda. Težko je bilo izbrati med vsemi okusi, poskusili smo celo sladoled iz sivke!

Obiskal nas je tudi pravi morski strokovnjak g. Frane, ki nam je povedal in pokazal marsikaj zanimivega o bitjih, ki živijo v morju.

18

Vsak dan nam je kuharica Ana pripravila okusne obroke. Pojedli smo prav vse, pa še vedno se je našlo kaj dobrega na zalogi za zelo lačne ter morebitne mimoidoče popotnike.

Med tednom so nas obiskali naključni gostje, ki so bili kakor koli povezani s hišo, v kateri smo v tem tednu prebivali. Voditeljica Franica je vsakega toplo sprejela s prijazno besedo, kavico in kozarcem soka ali čaja. Gostje so pripovedovali zanimive zgodbe oziroma spomine, zlasti o župniku Francu in njegovi rodni sestri Kristini Prelec, ki sta prav v tej hiši veliko let prebivala in nudila zatočišče mnogim ljudem.

Otroci in starši smo prizadevno in skrbno pomagali pri pripravi mize pred obroki ter opravili vse naloge, ki pritičejo dežurstvom.

V petek smo se vsi udeleženci zbrali pri sv. maši, ki jo je v kapelici Sončne hiše daroval župnik Primož Krečič.

Udeleženci smo uživali na plaži, v prijetno toplu morju, plavalimo, se potapljali, igrali ... Spočili smo se na ležalnikih, opazovali modro nebo in galebe.

Da nam ničesar ni primanjkovalo in da je naše skupno bivanje v »istem čolnu« potekalo mirno in predvsem veselo, sta se še posebej trudili voditeljica Franica in Suzana.

V tednu letovanja družin smo si nabrali novih moči, spodbud, in tako dobro opremljeni odšli domov.

Žal ni vsem dano, da imamo dom. Trenutno sva s sinom našla zatočišče na skrivni lokaciji v varni hiši. Prav zato sva bila še posebej vesela povabila sodelavke ŽK, da se letovanja udeleživa.

Najlepša hvala za tako čudovite počitnice!

(V imenu vseh družin zapisala družina M.)

MARIBOR BILI SMO KOT ENA DRUŽINA

Sibila Nidorfer

»Bi šla letos vaša družina na letovanje s Karitas?« je bilo prijetno povabilo družinam, ki si skupnega dopusta že dolgo niso mogle privoščiti. Vsaj za nekaj dni, za kak trenutek so starši lahko odmislili morebitne vsakodnevne skrbi, se sprostil v prijetnem kopanju,

pogovorih in seveda tudi smehu. Vsaka družina je s svojo zgodbo doprinesla k prijetnemu počitniškemu vzdušju. Prve negotovosti so hitro minile, ko so se otroci ujeli v skupnih igrah, predvsem v morju.

»Bila sem zelo vesela, ko so me izbrali, da lahko gremo na morje s Karitas,« je zapisala udeleženka Škurta. »Vesela sem bila, ker sem spoznala prijateljice. In veliko otrok in mladih prijaznih animatorjev. Zelo sem bila vesela, kako smo se zabavali, še posebej na veselem večeru. Res je bilo veliko smeha.« Škurta je s svojo sproščenostjo dodala vložke smeha s svojim pristnim nastopom v igri 'reci, koga ljubiš'. »Posebej sem bila vesela, da so me tako lepo sprejeli, od ve-

likega do malega so naju z možem spoštovali in se družili z nama.«

Otroci so bili najbolj navdušeni, ko so animatorji napolnili vodne balone in je stekla spontana igra in smeh. Veselje je bilo tudi na ladjici na izletu v Izolo, ko so nas valovi prijetno osvežili v toplu poletju. V akvariju v Piranu pa je bilo treba najti vse vrste zanimivih rib in morskih živali in jim določiti napisana imena.

Bernarda in Toni sta odlično poskrbela, da smo bili siti in da smo kljub toploti imeli morski piknik. Seveda smo imeli skoraj privilegij, da je bil z nami duhovnik Simon, da smo dobili tudi duhovno hrano.

»Bili smo res kot družina, vsaj meni se je tako zdelo. Zahvaljujem se vsem, ki so organizirali letovanje,« je še v imenu vseh dodala udeleženka. Na koncu so ob besedah zahvale prišle tudi solze sreče, da lahko s prijetno izkušnjo gremo naprej v življenje.

SLOVENSKA POMOČ PRINAŠA UPANJE NAJREVNEJŠIM V AFRIKI

Jana Lampe

Afrika je celina, ki je žal večinoma najbolj prizadeta od vsake krize. Tako je tudi sedaj s posledicami vojne v Ukrajini in globalno recesijo, ki prinaša rast cen hrane, goriva in vseh življenjskih dobrin tudi v Afriko. Poleg tega si afriški kontinent še ni dobro opomogel od ekonomskih in socialnih posledic epidemije. Da ne govorimo o stalnem boju s posledicami podnebnih sprememb. Ljudi namreč še posebej prizadenejo hude in dolgotrajne suše, saj je preživetje večine prebivalstva v Afriki še vedno odvisna od tega, kar pridelajo na majhnem koščku zemlje. Zaradi splošne revščine pa primanjkuje vse infrastrukture – od zdravstvene, šolske, vodovodne, cest ...

Ko rešiš en problem, se pokaže še pet drugih. Potrebe so neskončne. Prav to sem občutila, ko sem se po koronačasu po treh letih ponovno odpravila na terenski obisk v Ruando in Burundi, kjer na Slovenski karitas skupaj z misijonarkami in lokalno Karitas izvajamo največ naših razvojnih in humanitarnih projektov preko akcij 'Za srce Afrike', 'Z delom do dostojnega življenja' in 'Kupim kozo' ter projekta v Ruandi, ki ga podpira Ministrstvo za zunanje zadeve RS. Vendar pa naša pomoč kljub vsem stiskam prinaša veliko upanja za boljšo prihodnost najrevnejšim v Afriki.

Zame je veliko veselje, ko na terenu vidim, kako je naša poslana pomoč preko misijonarjev in sodelavcev Karitas prišla v prave roke in kako pomaga revnim, da imajo boljše osnovne pogoje za življenje in da lahko dostojneje preživijo, ob tem, da so sami nosilci tega razvoja. Obiskala sem veliko družin, ki jim pomagamo s kozami in 'Z delom do dostojnega življenja', tudi na domu, prisluhnila njihovim zgodbam. Vesela sem bila, ko vidim, da so napredovali, da imajo dovolj hrane, da lahko otrokom plačajo šolanje, zdravstveno zavarovanje, da so lepo oblečeni, da imajo sedaj tudi svoj dom ... Vesela sem tudi, ko vidim, da so vse zgradbe, ki smo jih gradili preko akcije 'Za srce Afrike' in ob sofinanciranju Ministrstva za zunanje zadeve ter misijonskega središča, kot so šole, zdravstveni centri, porodnišnice, dobro vzdrževane in ljudem omogočajo boljše zdravje, da so v njih dobro oskrbovani s pomočjo lokalnega kadra in sester, da otroci in mladi dobijo dobro vzgojno in izobrazbo v šolah ter imajo dobre rezultate na izpitih v primerjavi z drugimi šolami in s tem tudi možnost za boljšo prihodnost. Ko vidiš, da imajo ljudje bližje doma tudi pitno vodo, dostop do katere je v obeh državah velik problem, in koliko jim to pomeni, tudi za njihovo zdravje, si zelo vesel.

V naslednjih vrsticah vam želim predstaviti, s čim vse smo v preteklem letu razveselili ljudi v Afriki s **pomočjo akcije 'Za srce Afrike'**, v kateri smo zbrali neverjetnih **235.828,45 evra**. S temi sredstvi je bila realizirana sledeča pomoč:

V kraju Kiguhu v Burundiju smo v sodelovanju s sestro Vesno Hiti podprli začetek nujno potrebne **gradnje nove porodnišnice v sklopu zdravstvenega centra**, ki oskrbuje 17.000 prebivalcev in ima sedaj okoli 30 porodov mesečno. Ko bo zgrajena nova porodnišnica, jih bo še več. Lahko bodo nudili predporodna in porodna spremljanja za matere in otroke ter dostojne pogoje za porod, ki jih sedaj nimajo. Gradnja se je začela v juliju letos, ker prej ni bilo možno. V dela so vključeni domačini, ki bodo s tem zaslužili za svoje preživetje.

V kraju Gitega v Burundiju smo v sodelovanju s sestro Bogdano Kavčič, ki tukaj deluje na novem misijonu, kjer skrbijo tudi za vzgojo mladih sester, **zajezili izvire in zgradili štiri vodnjake v vaseh, kamor hodi po vodo okoli 5.000 ljudi**. Ljudje so sedaj zelo zadovoljni, saj so dobili možnost lažjega dostopa do vode, ki je tudi čista. Ni jim treba več vstajati ob treh zjutraj in se prepirati, kdo bo prej prišel do izvira, kjer je bilo zelo težko zajemati vodo. Poleg tega je bila večkrat tudi onesnažena, zato so bile pogosto prisotne črevesne bolezni. »*Voda je življenje za vse nas v Afriki! Vsem v Sloveniji, ki imate delež pri gradnji teh vodnjakov, izrekam res skoncentrirano zahvalo, kjer so vključene tudi moje molitve!*« je dejala sestra Bogdana Kavčič, ki je v 50 letih svojega misijonskega delovanja v Ruandi, Burundiju in Centralnoafriški republiki pripomogla h gradnji že na desetine vodnjakov.

V kraju Mukungu v Ruandi smo podprli **obnovitvena dela in pokrili prostor za čakanje v zdravstvenem centru**, ki oskrbuje 25.000 prebivalcev. 11 zdravstvenih delavcev, med katerimi dva plačujemo tudi iz programa 'Z delom do dostojnega življenja', lahko sedaj kvalitetno oskrbi dnevno od 80 do 150 pacientov, med katerimi jih ima največ prehlad, poškodbe, črevesne bolezni in malarijo, ter do 60 porodov mesečno.

V kraju Mahama v Ruandi, kjer sestre usmiljenke pomagajo v sodelovanju s Caritas Kibungu v begunskem kampu, **smo podprli nakupe hrane, higienskih potrebščin in obleke za najranljivejše begunce**; predvsem za starejše in kronično bolne ter tudi nosečnice in otroke. Zaradi konflikta v Burundiju je v ta kraj pribežalo 60.000 ljudi. Pandemija jih je še dodatno prizadela. »S to pomočjo so mnogi med njimi lahko sploh preživeli, izboljšalo se jim je zdravje in *povrnilo dostojanstvo*,« so dejale sestre, ki veliko časa v kampu namenijo tudi poslušanju težav teh ranljivih beguncev, in še dodale: »*V imenu vseh prejemnikov pomoči in vseh sester, ki jim služimo, se vam zahvaljujemo za*

vaše velikodušno srce, ki misli na uboge in majhne. Naj vas Bog blagoslovi!»

Na zahodu Ruande smo z lanskim letom začeli izvedbo triletnega projekta **'S trajnostnim upravljanjem z vodo in drugimi viri do boljših pogojev za zdravje in življenje v okrožju Karongi v Ruandi'**, ki ga sofinancira Ministrstvo za zunanje zadeve RS in na terenu izvaja Caritas Ruanda v sodelovanju s Caritas Nyundo. Projekt je namenjen širši lokalni skupnosti, ki smo ji zagotovili dostop do pitne vode in higiene z obnovo dveh vodovodnih sistemov s štirimi vodnjaki ter 20 postajami za umivanje rok na javnih mestih, kjer so šole, zdravstveni centri, trgi. 1.450 ljudi iz najrevnejših družin, med katerimi je 870 odraslih članov ter 580 mladih, pa smo usposobili za zagon obrti, boljše kmetijske prakse, jim zagotovili koze, semena, sadike sadnih dreves ter posode za umivanje in milo skupaj z ozaveščanjem o preventivi pred covidom-19 in na splošno o izboljšanju higienskih in sanitetnih praks.

Ob obisku so se me najbolj dotaknile zgodbe mladih deklet in fantov, ki svoje življenje postavljajo na noge in so z izposajo samo nekaj 10 € iz svoje skupine za varčevanje lahko začeli z malo obrtjo, kot je trgovina, okrepčevalnica, šivanje, friziranje, pridelava in prodaja zelenjave ... Sedaj po nekaj mesecih že zaslužijo 10 € ali več evrov na mesec, ko odštejejo vse stroške, in s tem lažje preživijo svojo matično družino ter gradijo temelje za svojo prihodnost, saj si bodo kmalu ustvarili lastne družine. Želijo pa še bolj napredovati. Velik pomen za vse koristnike projekta pa imajo tudi boljše kmetijske prakse, saj z njihovo pomočjo pridelajo več hrane za svoje družine, kjer sedaj ni več podhranjenosti.

V času mojega obiska smo v vseh skupnostih skupaj z lokalnimi avtoritetami, ki tudi sodelujejo pri projektu, podelili nagrade za najboljše higienske prakse na ravni posameznih gospodinjstev v 174 vaseh. Nagrajene družine so prejele milo, posode za umivanje, motiko, kar vsem ogromno pomeni.

Slovensko podjetje GeoCodis, ki je partner v projektu, pa je poskrbelo za nakup in konfiguracijo 5 wi-fi strežnikov ter pripravilo spletni portal za izmenjavo informacij o dobrih praksah projekta. Mlade v Ruandi, ki so prejeli pametne telefone, sta dva sodelavca GeoCodisa usposobila za uporabo portala in aplikacije za vpisovanje podatkov o stanju vodooskrbe na tem območju, kar bo podlaga za izboljšavo oskrbe z vodo v prihodnje. Mladi, ki so prejeli telefone, s tem tudi sami zelo napredujejo, saj imajo dober dostop do informacij, lažje komunicirajo z drugimi, kar jim omogoča tudi boljšo poslovno dejavnost, ki so jo začeli v sklopu projekta.

Pomoč podhranjenim otrokom v Safi v Centralnoafriški republiki.

Pomoč s hrano beguncem iz Burundija v kampu Mahama v Ruandi.

Prostovoljke zdravstvene stroke pri oskrbi nosečnic v novih prostorih porodnišnice v Keniji v juniju 2022.

Pomoč šolarjem z malico v Ampitafa na Madagaskarju.

Veselite se otroke ob otvoritvi nove jedilnice v Mukungu v Ruandi iz Za srce Afrike 2020.

Gradnja enega izmed 4 novih vodnjakov v Gitegi v Burundiju.

Eden od zgrajenih kioskov v Ruandi, kamor pridejo po pitno vodo. Dekle, ki dela v kiosku, zasluži za preživetje.

Misijonarke pri načrtovanju gradnje porodnišnice v Kiguhu v Burundiju.

Mlado dekle, ki je s posojilom v projektu MZZ kupilo dodaten šivalni stroj, uči šivanja še druge.

Demonstracijski vrt v Ruandi, kjer učijo koristnike projekta MZZ boljše praks kmetovanja.

Koristnica projekta MZZ v Ruandi, ki je prejela pujsa, katerega vrednost je že narasla od 24 na 100 evrov s čemer si bo družina opomogla.

Mlado dekle v projektu MZZ v Ruandi, ki je začelo z lastno trgovinico in že zasluži.

V kraju Safa v Centralnoafriški republika smo v sodelovanju s sestrami usmiljenkami v Centru za podhranjene **ponovno pomagali pri nakupu fižola, moke, mleka, suhih ribic, arašidov, riža in olja za pomoč okoli 400 podhranjenim otrokom.** Eden od glavnih vzrokov za hudo podhranjenost otrok v teh krajih, zaradi katere otroci na žalost še vedno umirajo, so med drugim zgodnje poroke deklet, ki so še najstnice in so zaradi velike revščine brez kakršne koli izobrazbe, posledično jim manjka tudi znanja o skrbi za svoje otroke, o kmetovanju, kuhanju. Velik problem je poligamija in posledično zavračanje otrok, slabe prehranjevalne navade družin, ker jedo le enkrat dnevno, in to hrano z zelo malo beljakovinami, ter rast cen hrane zaradi globalne krize v zadnjem času. Sestre skrbijo za kritično podhranjene, ki so v bolnišnični oskrbi, in kronično podhranjene, ki pridejo dvakrat tedensko. Matere ob

tem poučujejo o boljših kmetijskih praksah in izboljšanju prehranjevalnih in drugih življenjskih navad, ki pripomorejo k boljšemu zdravju otrok. »Zelo se zahvaljujemo dobrotnikom, ki podpirate te podhranjene otroke, saj z vašo pomočjo pri nas okrevajo in se potem veseli lahko vračajo k svojim vrstnikom in v šolo,« je dejala sestra Hiwet, ki skrbi za te otroke.

V kraju Sandiara v Senegalu smo v sodelovanju z lokalnim duhovnikom in misijonarko sestro Polono Švigelj **podprli izgradnjo vodnjaka, kjer se črpa podtalnico,** ki bo omogočal neposredno oskrbo z vodo okoli 500 ljudem, k preživetju pa pomagal širši lokalni skupnosti z 9.000 prebivalci. V Senegalu je na-

mrež dostop do vode velik problem, dež pada samo tri mesece na leto, ostalih devet mesecev ni kaplje dežja. Zato je voda tukaj veliko bogastvo. Če imaš zemljo, pa nimaš vode, ta zemlja ne pomeni veliko. Ob tem vodnjaku bo župnija dala revnim družinam tudi možnost, da bodo skupaj začele gojiti sadje in zelenjavo za preživetje in prodajo na trgu. Za 30 revnih žensk iz kraja Failar v tej župniji pa smo podprli **nakup električnega mlina za mletje moke,** da ne bodo več hodile daleč in nosile težkih bremen. Hkrati bodo v mlin hodili tudi dru-

gi in del zaslužka bo namenjen tem ženskam, da bodo napredovale v življenju. Po drugi strani bo mlin majhni katoliški skupnosti na tem območju dal tudi neko veljavo med večinskim muslimanskim prebivalstvom.

V kraju Lodwar v Keniji smo v sodelovanju z duhovnikom Imom Donaldom **podprli gradnjo dodatnih prostorov zdravstvenega centra, ki oskrbuje 10.000 prebivalcev.** Zgrajeni so bili lekarna in laboratorij ter prostori za porodnišnico, ki jih prej ni bilo. Trenutno imajo v novi porodnišnici do 10 porodov na mesec, kar pa se bo počasi povečevalo, ko bodo ženske iz župnije spodbujali, naj pridejo roditi v zdravstveni center namesto doma. Za 40 neranljivejših družin na tem območju, kjer živijo tudi starejši in bolni, pa smo **podprli nakupe hrane**, saj je letos prebivalce Kenije prizadela huda lakota zaradi posledic dolgotrajne suše, covida in rasti cen hrane ob globalni krizi v povezavi z vojno v Ukrajini.

V kraju Serowe v Bocvani smo v sodelovanju z misijonarko sestro Fani Žnidaršič in s podjetjem 2many4granny ter Zavodom svetega Stanislava v Ljubljani podprli gradnjo hišk za osem revnih družin z malimi otroki, ki so bile brez varne strehe nad glavo. Sedaj imajo svoj dom, kamor se lahko zatečejo pred dežjem in pospravijo svoje premoženje.

V kraju Ampitafa na Madagaskarju smo v sodelovanju z misijonarjem Janezom Krmeljem ponovno podprli nakup riža za dnevni obrok okoli 300 osnovnošolcev in otrok iz vrtca, kar jim pomaga, da se lažje učijo. Ta pomoč je bila letos še posebej dragocena, saj so hudi cikloni kmetom na Madagaskarju uničili večino pridelka in so bili zato mnogi otroci doma lačni.

Vse to pa smo zmogli narediti le s pomočjo velike srčne dobrote in solidarnosti Slovencev, ki čutijo z revnimi v Afriki. Kot so potrebe neskončne, je tudi ljubezen in dobrot Slovencev do afriškega naroda neskončna, kar čutijo tudi domačini v teh deželah, ki vedno povedo, da je Slovenija mala država z velikim srcem, ker Slovenija toliko pomaga v teh krajih. Vedno mi rečejo, naj se zahvalim vsem v Sloveniji, ki jim pomagata, in dodajo, da molijo za vse dobrotnike. Prav tako tudi misijonarke in sestre domačinke! To je naša skupna povezava in to je zelo lepo. Iz srca hvala vsem v Sloveniji za vso dobroto, za podporo akcijam Karitas za pomoč Afriki! Naj dobri Bog povrne vsakemu!

Mnenja izražena v članku ne predstavljajo uradnih stališč Vlade RS in Ministrstva za zunanje zadeve RS.

Ena izmed zgrajenih 20 postaj za umivanje rok na javnih mestih v Ruandi preko MZZ projekta.

Razdelitev nagrad gospodinjstvom iz 174 vasi za najboljše higienske in sanitetne prakse.

POGLED V LETO 2007

Ob smrti nadškofa Alojzija Šuštarja je Imre Jerebic zapisal nekaj misli. Del tega ob 15-letnici nadškofove smrti ponovno delimo z vami.

Nadškof Šuštar – vzornik in učitelj dobrodelnosti
Imre Jerebic

O pokojnem nadškofu Šuštarju smo v teh dneh slišali marsikaj lepega, plemenitega ter zaslužnega za slovensko Cerkev in slovenski narod. Kdor se je imel priložnost srečati z njim, z njim sodelovati ali z njim deliti izkušnje dela na pastoralnem področju, lahko mirno reče, da je bil nadškof Šuštar velika, lahko bi rekel modra in preroška osebnost v našem času.

Imel sem srečo, da me je pokojni nadškof Šuštar izbral za ožjega sodelavca Slovenske Karitas in mi tako odprl vrata za sodelovanje, ko smo postavljali temelje za delovanje Karitas v novi državi in drugačnih razmerah. Med nama se je ustvarilo veliko zaupanje, ko sem se pod njegovim vodstvom eno leto in pol pripravljaj na prejem službe stalnega diakona. Večkrat mi je rekel: »Drugi vatikanski koncil nam odpira nove možnosti, tudi glede služb svetega reda, in zato je treba stalni diakonat oživiti in mu dati mesto tudi v slovenski Cerkvi.«

Temelje karitativnega dela v Sloveniji je nadškof Šuštar postavil že v osemdesetih letih, uvažal v okviru župnijskih pastoralnih svetov skupine za diakonijo. Za mnoge sta bili to dve novosti: aktivna vloga laikov v župniji in še dobrodelno delo v župniji, ki je bilo od 1946 v socialistični državi prepovedano. Nadškof je hotel oživiti tisto, kar kljub prepovedi nikoli ni zamrlo, to je skrb za bolnike, invalide, invalide, starejše, brezdomce itd.

Kaj bi bila popotnica glede dela slovenske, škofijske, župnijske Karitas s strani nadškofa Šuštarja?

Zaupanje v delo laikov, ki kot prostovoljci v župniji opravljajo veliko delo služenja človeku v stiski kot eno od treh dimenzij življenja Cerkve. Ne gre le za ljubiteljsko delo posameznih gospa, ampak za živost Cerkve po ubogih tudi danes, in to je naloga vsakega kristjana.

Aktivna vloga Cerkve na področju dobrodelnosti v Sloveniji. Za to delo se mora Karitas organizirati, strokovno in duhovno pripravljati ter nenehno uspo-

sabljeti. Cerkev ničesar ne jemlje državi, ampak igra vlogo in nalogo usmiljenega Samarijana, da do neke mere, kolikor zmore in zna, pomaga človeku v stiski.

Medsebojno sodelovanje in dialog. V tej točki nam je nadškof Šuštar velik vzornik, saj se ni nikoli nehal pogovarjati in dogovarjati glede možnosti in pravic Cerkve, da opravlja trojno poslanstvo: oznanjevanje, bogoslužje, služenje.

Duhovna dimenzija Karitas: smo priče njega, ki nas je povabil, da služimo, dajemo in prejemamo. Smo le poslani, smo orodje, smo živa Cerkev.

NAGRADNA KRIŽANKA

avgust

Monika Nared

Vodoravno:

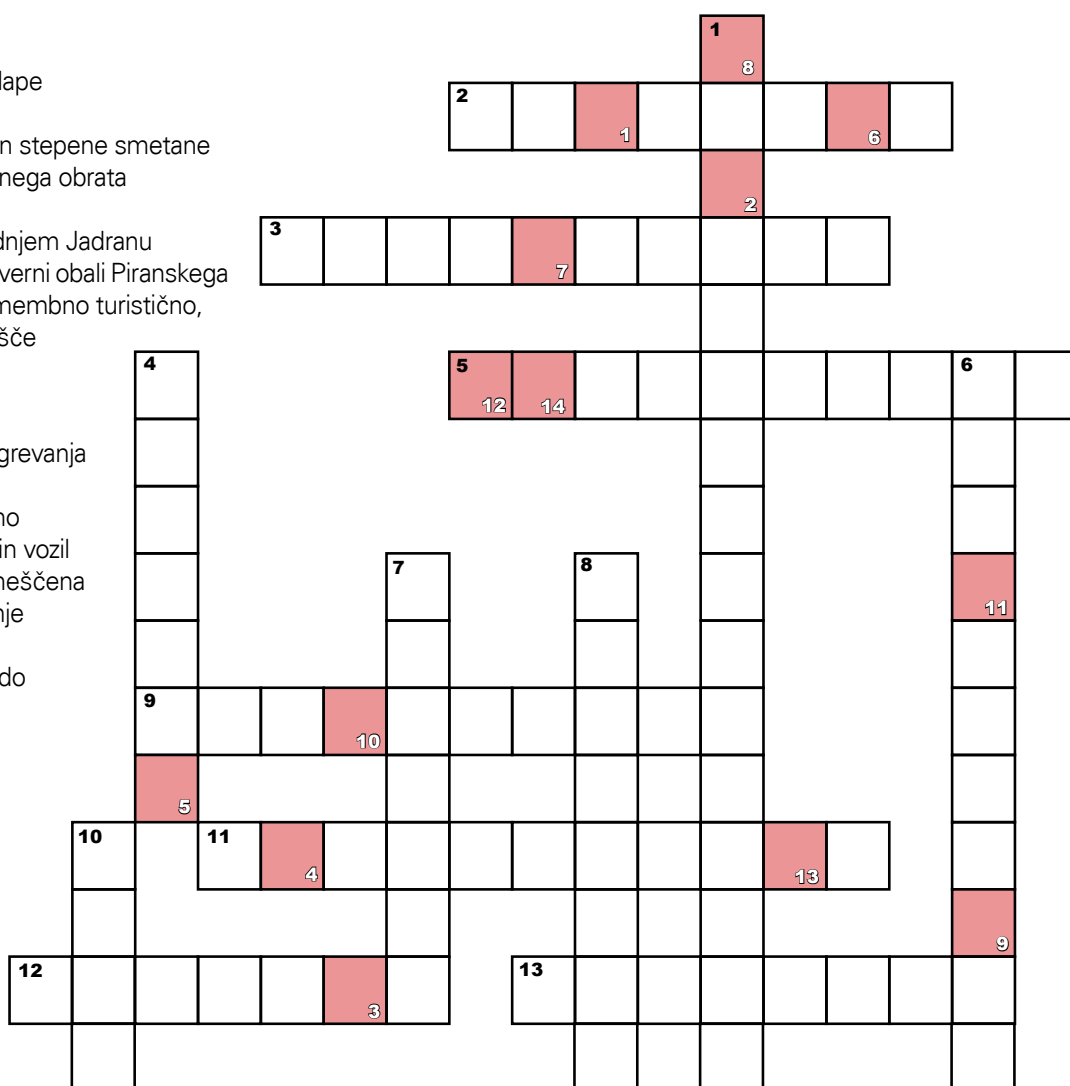
- 2 tekočina, ki se spremeni v hlape
- 3 ekvinokcij
- 5 kava z dodatkom sladoleda in stepene smetane
- 9 praznovanje poletnega sončnega obrata
- 11 izguba vode iz česa
- 12 južnodalmatinski otok v Srednjem Jadranu
- 13 naselje, ki se nahaja na severni obali Piranskega zaliva v občini Piran in je pomembno turistično, kopališko in zdraviliško središče

Navpično:

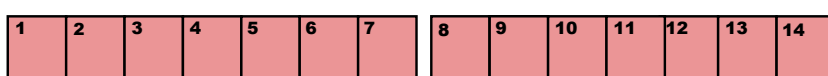
- 1 nevihta, ki nastane zaradi segrevanja nižjihzračnih plasti
- 4 vodno plovilo, ki je namenjeno predvsem prevozu potnikov in vozil
- 6 med dvema drevesoma nameščena mrežastapriprava za počivanje
- 7 ameriška brusnica
- 8 pritlična hiša obdana z verando za počitnikovanje
- 10 čebelji samec

Geslo križanke napišite na dopisnico, pripišite ime, priimek, naslov in telefonsko številko ter pošljite do 16. 8. 2022 na naslov: Slovenska karitas, Kristanova 1, 1000 Ljubljana ali ga sporočite po e-pošti: info@karitas.si

S sodelovanjem v žrebanju soglašate z objavo imena, priimka in kraja bivanja v glasilu Žarek dobrote. Slovenska karitas varuje osebne podatke v skladu s predpisi o varstvu osebnih podatkov.

Nagradno geslo:

Geslo julijske nagradne križanke: POČITNICE

Nagrajenci nagradne križanke:

- 1. nagrada: **Helena Toplak**, Dobrovnik
- 2. nagrada: **Adam Kastelic**, Šmarje –Sap
- 3. nagrada: **Neža Zevnik**, Kranj

Nagrade za avgust:

- 1. nagrada: **jakna Karitas**
- 2. nagrada: **blok Karitas**
- 3. nagrada: **vrečka youngCaritas**

»Bi poskusil?«

Na srečanju repatriiranih iz Venezuele v Podutiku.

»Ustvarjalnost omogoča otrokom izražanje ne glede na lokacijo, kraj, material...«

Otroci iz programa 'Popoldan na cesti' na letovanju v Soči.

»Pripravljene na začetek...«

Ekipo Škofijske karitas Celje v pričakovanju socialno ogroženih družin v Sočni hiši, ki bodo letovale z njimi.

QR koda za dostop do Žarka dobrote na internetni strani preko sodobnih spletnih bralnikov.

Biseri so osvojili obalo in uživajo v morskih aktivnostih...

